

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

4 iulie 2019*

„Trimitere preliminară – Libera prestare a serviciilor – Directiva 2010/13/UE – Servicii mass-media audiovizuale – Transmisie de televiziune – Articolul 3 alineatele (1) și (2) – Libertate de recepționare și de retransmisie – Incitare la ură pe motiv de naționalitate – Măsuri luate de statul membru receptor – Obligație temporară pentru furnizorii de servicii de mass-media și pentru celelalte persoane care furnizează un serviciu de difuzare prin internet de posturi sau de emisiuni de televiziune de a nu difuza sau de a nu retransmite pe teritoriul acestui stat membru un post de televiziune decât în cadrul unor pachete cu plată”

În cauza C-622/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Vilniaus apygardos administracinis teismas (Tribunalul Administrativ Regional din Vilnius, Lituania), prin decizia din 26 octombrie 2017, primită de Curte la 3 noiembrie 2017, în procedura

Baltic Media Alliance Ltd

împotriva

Lietuvos radijo ir televizijos komisija,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul A. Arabadžiev, președinte de cameră, domnul K. Lenaerts, președintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a doua, și domnii T. von Danwitz, C. Vajda (raportor) și P. G. Xuereb, judecători,

avocat general: domnul H. Saugmandsgaard Øe,

grefier: domnul M. Aleksejev, șef de unitate,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 28 noiembrie 2018,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Baltic Media Alliance Ltd, de R. Audzevičius, avocat, și de H. Stelmokaitis;
- pentru Lietuvos radijo ir televizijos komisija, de A. Iškauskas și de J. Nikė, avokatai;
- pentru guvernul lituanian, de K. Juodelytė, de R. Dzikovič și de D. Kriauciūnas, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de A. Steiblytė, de G. Braun și de S. L. Kalėda, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: lituaniana.

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 28 februarie 2019,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale) (JO 2010, L 95, p. 1).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Baltic Alliance Media Ltd (denumită în continuare „BMA”), pe de o parte, și Lietuvos radijo ir televizijos komisija (Comisia lituaniană de radio și televiziune, Lituania) (denumită în continuare „CLRT”), pe de altă parte, în legătură cu o decizie din 18 mai 2016 a acestei autorități (denumită în continuare „decizia din 18 mai 2016”) care impunea furnizorilor de servicii mass-media care își desfășoară activitatea pe teritoriul lituanian și celorlalte persoane care furnizează consumatorilor lituanieni un serviciu de difuzare prin internet de posturi de televiziune sau de emisiuni de televiziune să nu difuzeze sau să nu retransmită postul NTV Mir Lithuania pe teritoriul lituanian, pentru o perioadă de douăsprezece luni de la intrarea în vigoare a acestei decizii, decât în cadrul unor pachete cu plată.

Cadrul juridic

Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră

- 3 Articolul 4 din Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră, semnată la Strasbourg la 5 mai 1989, intitulat „Libertatea de recepție și de retransmisie”, are următorul cuprins:

„Părțile asigură libertatea de exprimare și de informare, în conformitate cu articolul 10 din Convenția [europeană] pentru apărarea [d]repturilor [o]mului și a [l]ibertăților fundamentale [semnată la Roma la 4 noiembrie 1950] și garantează libertatea de recepționare și nu se opun retransmisiei pe teritoriul lor a serviciilor de programe care sunt conforme cu dispozițiile prezentei [c]onvenții.”

Dreptul Uniunii

Directiva 89/552/CEE

- 4 Directiva 89/552/CEE a Consiliului din 3 octombrie 1989 privind coordonarea anumitor acte cu putere de lege și acte administrative ale statelor membre cu privire la desfășurarea activităților de difuzare a programelor de televiziune (JO 1989, L 298, p. 23, Ediție specială, 06/vol. 1, p. 215), enunța, la al patrulea, la al nouălea, la al zecelea și al cincisprezecelea considerent, următoarele:

„întrucât Consiliul Europei adoptă Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră;

[...]

întrucât actele cu putere de lege și actele administrative din statele membre, cu privire la desfășurarea unor activități cum ar fi difuzarea de programe de televiziune și la operatorii de cablu, conțin neconcordanțe, unele dintre acestea putând aduce atingere liberei circulații a programelor difuzate în interiorul Comunității și putând denatura concurența în interiorul pieței comune;

întrucât toate aceste restricții asupra libertății de prestare a serviciilor de difuzare în interiorul Comunității trebuie eliminate în temeiul tratatului;

[...]

întrucât cerința ca statul membru originar să verifice respectarea legislației interne coroborate prin prezenta directivă este suficientă, din punctul de vedere al legislației comunitare, pentru a asigura libera circulație a transmisiilor televizate fără a necesita un control secundar din partea statelor membre receptoare, pe baza acelorași principii; întrucât, cu toate acestea, statul membru receptor poate suspenda temporar, în mod excepțional și în anumite condiții, retransmisia programelor de televiziune difuzate”.

- 5 Articolul 2 alineatul (2) din această directivă prevede:

„Statele membre garantează libertatea de recepție și nu restricționează retransmisia pe teritoriul lor a emisiunilor de televiziune din alte state membre pentru motivele conținute în domeniile coordonate de prezenta directivă. Statele membre pot suspenda temporar retransmisia emisiunilor de televiziune în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

[...]”

Directiva 97/36/CE

- 6 Directiva 97/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 iunie 1997 de modificare a Directivei 89/552 (JO 1997, L 202, p. 60, Ediție specială, 06/vol. 2, p. 232) a înlocuit articolul 2 din Directiva 89/552 cu un nou text și a introdus în Directiva 89/552 un nou articol 2a, care prevedea, la alineatele (1) și (2), următoarele:

„(1) Statele membre garantează libertatea de recepție și nu restricționează retransmisia pe teritoriul lor a emisiunilor de televiziune provenite din alte state membre din motive legate de domenii care cad sub incidența prezentei directive.

(2) Statele membre pot aplica, pe o perioadă limitată, derogări de la alineatul (1) în cazul în care sunt respectate următoarele condiții:

[...]”

Directiva 2010/13

- 7 Directiva 2010/13 a codificat și a înlocuit Directiva 89/552, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2007/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2007 (JO 2007, L 332, p. 27). Considerentele (1), (4), (5), (8), (26), (35), (36), (41), (43), (54) și (104) din Directiva 2010/13 au următorul cuprins:

„(1) Directiva 89/552 [...] a fost modificată în mod substanțial de mai multe ori. Din motive de claritate și de eficiență, respectiva directivă ar trebui codificată.

[...]

(4) Luând în considerare noile tehnologii în domeniul transmisiei serviciilor mass-media audiovizuale, cadrul normativ cu privire la desfășurarea activităților de difuzare a transmisiilor de televiziune ar trebui să țină cont de impactul schimbărilor structurale, de răspândirea tehnologiilor informației și comunicării (TIC) și de evoluțiile tehnologice în domeniul modelelor de afaceri, în special finanțarea difuzării de programe comerciale, și ar trebui să asigure atât condiții optime de competitivitate și securitate juridică pentru tehnologiile informaționale și industriile și serviciile mass-media europene, cât și respectarea diversității culturale și lingvistice.

(5) Serviciile mass-media audiovizuale sunt în egală măsură servicii culturale și servicii economice. Importanța lor crescândă pentru societăți, pentru democrație – în special prin asigurarea libertății de informare, a diversității de opinie și a pluralismului în mass-media –, pentru educație și cultură justifică aplicarea unor norme specifice pentru aceste servicii.

[...]

(8) Este esențial ca statele membre să asigure prevenirea oricărui act care s-ar putea dovedi potrivit liberei circulații a programelor de televiziune și liberului comerț cu programe de televiziune sau care ar putea promova crearea de poziții dominante care să creeze restricții impuse pluralismului și libertății informației televizate, precum și întregului sector informațional.

[...]

(26) În sensul prezentei directive, definiția furnizorului de servicii mass-media ar trebui să excludă persoanele fizice sau juridice care doar transmit programe pentru care răspunderea editorială revine unor terți.

[...]

(35) Fixarea unui set de criterii practice are rolul de a determina printr-o procedură exhaustivă faptul că numai un singur stat membru deține jurisdicția asupra unui furnizor de servicii mass-media, raportat la furnizarea serviciilor care intră sub incidența prezentei directive. Cu toate acestea, luând în considerare jurisprudența Curții [...] și pentru a evita cazurile în care există un «vid jurisdicțional», este nevoie să se recurgă la criteriul locului de stabilire în sensul articolelor 49-55 din [TFUE], drept criteriu final în determinarea jurisdicției unui stat membru.

(36) Cerința ca statul membru originar să verifice că transmisiile televizate respectă legislația internă, astfel cum este coordonată de prezenta directivă, este suficientă, din punctul de vedere al legislației Uniunii, pentru a asigura libera circulație a transmisiilor televizate fără a necesita un control secundar din partea statelor membre receptoare, pe baza aceluiași principii. Cu toate acestea, statul membru receptor poate suspenda temporar, în mod excepțional și în anumite condiții, retransmisia programelor de televiziune difuzate.

[...]

(41) Statele membre ar trebui să poată să aplice norme mai detaliate sau mai stricte în domeniile coordonate prin prezenta directivă în cazul furnizorilor de servicii mass-media aflați sub jurisdicția acestora, asigurându-se în același timp că normele respective sunt coerente cu principiile generale ale dreptului Uniunii. Pentru a rezolva situațiile în care un post emițător aflat sub jurisdicția unui stat membru furnizează o emisiune de televiziune care se adresează în întregime sau în majoritate teritoriului unui alt stat membru, soluția corespunzătoare care ține seama de interesele statului membru, fără a pune în discuție corecta aplicare a principiului țării de origine, ar fi de a impune statelor membre să coopereze între ele și, în caz de eludare, codificarea jurisprudenței Curții de Justiție [...], combinată cu o procedură mai eficientă. Noțiunea de norme de interes public general a fost elaborată de Curtea de Justiție în cadrul

jurisprudenței sale raportată la articolele 43 și 49 [CE] (în prezent articolele 49 și 56 [TFUE]) și include, printre altele, norme privind protecția consumatorilor, protecția minorilor și politicile culturale. Statul membru care solicită cooperarea ar trebui să se asigure că respectivele norme naționale specifice sunt necesare în mod obiectiv, sunt aplicate în mod nediscriminatoriu și sunt proporționale.

[...]

- (43) În temeiul prezentei directive, fără a aduce atingere aplicării principiului țării de origine, statele membre pot în continuare să ia măsuri care să restricționeze libera circulație în ceea ce privește emisiunile de televiziune, dar numai în condițiile prevăzute în prezenta directivă și urmând procedura stabilită de aceasta. Cu toate acestea, Curtea de Justiție a susținut în mod constant faptul că orice restricție asupra libertății de prestare a serviciilor, cum ar fi orice derogare de la un principiu fundamental din tratat, trebuie interpretată în mod restrictiv [...]

[...]

- (54) Statele membre au dreptul de a impune orice măsuri considerate oportune cu privire la serviciile mass-media audiovizuale provenite din state terțe și care nu se conformează condițiilor stabilite la articolul 2, cu condiția ca acestea să respecte legislația Uniunii și obligațiile internaționale ale Uniunii.

[...]

- (104) Deoarece obiectivele prezentei directive, și anume instituirea unui spațiu fără frontiere interne pentru serviciile mass-media audiovizuale, asigurându-se totodată un nivel ridicat de protecție a obiectivelor de interes general, în special protecția minorilor și a demnității umane, precum și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre și, având în vedere amploarea și efectele prezentei directive, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 [TUE]. [...]"

- 8 Articolul 1 din Directiva 2010/13, care face parte din capitolul I din aceasta, intitulat „Definiții”, prevede la alineatul 1 literele (a) și (c)-(f):

„În sensul prezentei directive:

- (a) «serviciu mass-media audiovizual» înseamnă:
(i) un serviciu, astfel cum este definit la articolele 56 și 57 [TFUE], care se află sub responsabilitatea editorială a unui furnizor de servicii mass-media și al cărui scop principal este furnizarea de programe în scop informativ, de divertisment sau educativ, pentru publicul larg, prin rețele de comunicații electronice, în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva 2002/21/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice («Directivă-cadru») (JO 2002, L 108, p. 33, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 195)]. Un astfel de serviciu media audiovizual reprezintă fie o transmisie de televiziune, astfel cum este definită la litera (e) din prezentul alineat, fie un serviciu mass-media audiovizual la cerere, astfel cum este definit la litera (g) din prezentul alineat;

[...]

[...]

- (c) «responsabilitate editorială» înseamnă exercitarea unui control efectiv asupra selecționării programelor și asupra organizării acestora fie într-o grilă cronologică, în cazul transmisiilor de televiziune, fie într-un catalog, în cazul serviciilor mass-media audiovizuale la cerere. Responsabilitatea editorială nu implică în mod necesar o răspundere juridică în conformitate cu legislația națională pentru conținutul serviciilor furnizate;
- (d) «furnizor de servicii mass-media» înseamnă persoana fizică sau juridică având responsabilitate editorială pentru alegerea conținutului audiovizual al serviciului mass-media audiovizual și care stabilește modul de organizare a acestuia;
- (e) «transmisie de televiziune» sau «difuzare de televiziune» (adică un serviciu mass-media audiovizual liniar) înseamnă un serviciu mass-media audiovizual prestat de un furnizor de servicii mass-media pentru vizionarea simultană de programe pe baza unei grile de programe;
- (f) «stație de emisie» înseamnă un furnizor de servicii mass-media în domeniul transmisiilor de televiziune.”

9 Potrivit articolului 2 alineatele (1)-(3) din Directiva 2010/13:

„(1) Fiecare stat membru se asigură că toate serviciile mass-media audiovizuale transmise de către furnizorii de servicii mass-media aflați sub jurisdicția sa respectă normele sistemului juridic aplicabil serviciilor mass-media audiovizuale destinate publicului din statul membru respectiv.

(2) În sensul prezentei directive, furnizorii de servicii mass-media aflați sub jurisdicția unui stat membru sunt oricare dintre următorii:

(a) cei care sunt stabiliți în statul membru respectiv, în conformitate cu alineatul (3); [...]

[...]

(3) În sensul prezentei directive, un furnizor de servicii mass-media este considerat ca fiind stabilit într-un stat membru în următoarele cazuri:

(a) furnizorul de servicii mass-media are sediul principal într-un stat membru, iar deciziile editoriale privind serviciul mass-media audiovizual se iau în statul membru respectiv;

(b) în cazul în care un furnizor de servicii mass-media are sediul principal într-un stat membru, iar deciziile editoriale privind serviciul mass-media audiovizual se iau într-un alt stat membru, furnizorul se consideră ca fiind stabilit în statul membru în care își desfășoară activitatea o parte considerabilă a forței de muncă implicate în furnizarea de servicii mass-media audiovizuale. În cazul în care o parte considerabilă a forței de muncă implicate în furnizarea de servicii mass-media audiovizuale își desfășoară activitatea în fiecare dintre statele membre respective, furnizorul de servicii mass-media se consideră a fi stabilit în statul membru în care are sediul principal. În cazul în care o parte considerabilă a forței de muncă implicate în furnizarea de servicii mass-media audiovizuale nu își desfășoară activitatea în niciunul dintre statele membre respective, furnizorul de servicii mass-media se consideră a fi stabilit în statul membru în care și-a început pentru prima oară activitatea, în conformitate cu dreptul statului membru respectiv, cu condiția să mențină o legătură stabilă și efectivă cu economia statului membru respectiv;

(c) în cazul în care un furnizor de servicii mass-media are sediul principal într-un stat membru, dar deciziile privind serviciul mass-media audiovizual se iau într-un stat terț sau viceversa, acesta se consideră a fi stabilit în statul membru respectiv, cu condiția ca o parte considerabilă a forței de muncă implicate în furnizarea de servicii mass-media audiovizuale să își desfășoare activitatea în respectivul stat membru.”

10 Articolul 3 alineatele (1) și (2) din această directivă prevede:

„(1) Statele membre garantează libera recepționare și nu restricționează retransmisia serviciilor mass-media audiovizuale pe propriul teritoriu din alte state membre din motive care se încadrează în domeniile reglementate de prezenta directivă.

(2) În ceea ce privește transmisiile de televiziune, statele membre pot aplica provizoriu derogări de la alineatul (1), sub rezerva îndeplinirii următoarelor condiții:

- (a) o transmisie de televiziune provenind dintr-un alt stat membru reprezintă o încălcare manifestă, serioasă și gravă a articolului 27 alineatul (1) sau (2) și/sau a articolului 6;
- (b) în cursul ultimelor 12 luni, emițătorul a încălcat, de cel puțin două ori, prevederile menționate la litera (a);
- (c) statul membru în cauză a înștiințat în scris emițătorul și Comisia asupra încălcărilor constatate și a măsurilor pe care intenționează să le ia în cazul în care astfel de încălcări se repetă;
- (d) consultările între statul de pe teritoriul căruia se efectuează transmisia și Comisie nu au condus la o rezolvare amiabilă în termen de 15 zile de la data înștiințării menționate la litera (c), iar încălcarea constatată persistă.

În termen de două luni de la primirea înștiințării privind măsurile luate de către statul membru, Comisia ia o decizie care stabilește dacă măsurile sunt compatibile cu legislația Uniunii. În cazul în care Comisia decide că măsurile respective nu sunt compatibile cu legislația Uniunii, statului membru i se solicită să pună capăt de urgență măsurilor luate.”

11 Articolul 4 alineatele (2)-(5) din directiva menționată prevede:

„(2) În cazurile în care un stat membru:

- (a) și-a exercitat libertatea prevăzută la alineatul (1) pentru adoptarea unor norme mai detaliate sau mai stricte de interes public general; și
- (b) estimează că o stație de emisie aflată sub jurisdicția unui alt stat membru difuzează programe de televiziune care sunt adresate în întregime sau în majoritate teritoriului său,

statul membru în cauză poate contacta statul membru competent în vederea adoptării unei soluții satisfăcătoare pentru ambele părți față de orice probleme ridicate. La primirea unei cereri motivate din partea statului membru în cauză, statul membru de jurisdicție solicită stației de emisie să se conformeze normelor respective de interes public general. Statul membru de jurisdicție informează statul membru în cauză asupra rezultatelor obținute în urma cererii respective în termen de două luni. Orice stat membru poate invita comitetul de contact instituit la articolul 29 să examineze cazul.

(3) Statul membru în cauză poate adopta măsurile corespunzătoare față de stația de emisie când estimează că:

- (a) rezultatele obținute prin aplicarea alineatului (2) nu sunt satisfăcătoare; și
- (b) stația de emisie respectivă s-a stabilit în statul membru competent pentru a eluda normele mai stricte, în domeniile coordonate prin prezenta directivă, care i s-ar aplica în cazul în care s-ar fi stabilit pe teritoriul statului membru în cauză.

Măsurile respective trebuie să fie necesare din punct de vedere obiectiv, aplicate nediscriminatoriu și proporționale cu obiectivele pe care le urmăresc.

(4) Statele membre pot adopta măsuri în conformitate cu alineatul (3) numai în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

- (a) au comunicat Comisiei și statului membru în care este stabilită stația de emisie intenția de a lua măsurile respective, cu motivarea propriei evaluări; și
- (b) Comisia a decis că măsurile sunt compatibile cu legislația Uniunii, în special că evaluările efectuate de statul membru care ia aceste măsuri prevăzute la alineatele (2) și (3) sunt corect fundamentate.

(5) Comisia decide [în privința compatibilității cu dreptul comunitar a măsurilor preconizate] în termen de trei luni de la data notificării prevăzute la alineatul (4) litera (a). În cazul în care Comisia decide că măsurile sunt incompatibile cu legislația Uniunii, statul membru în cauză se abține de la luarea măsurilor propuse.”

12 Potrivit articolului 6 din aceeași directivă:

„Statele membre garantează prin mijloace corespunzătoare că serviciile mass-media audiovizuale prestate de furnizorii de servicii mass-media aflați sub jurisdicția lor nu conțin incitări la ură pe criterii de rasă, sex, religie sau naționalitate.”

Dreptul lituanian

13 Articolul 19 alineatul 1 punctul 3) din Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas (Legea lituaniană privind furnizarea de informații către public) din 2 iulie 2006 (Žin., 2006, nr. 82-3254), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „Legea privind furnizarea de informații către public”), care transpune articolul 6 din Directiva 2010/13, prevede:

„Este interzisă difuzarea în mass-media a informațiilor

[...]

- 3) care constau în propagandă de război, care incită la război sau la ură, la ridiculizare sau la dispreț, care incită la discriminare, la violență sau la represalii fizice împotriva unui grup de persoane sau a unui membru al acestui grup pe motiv de vârstă, sex, orientare sexuală, apartenență etnică, rasă, naționalitate, cetățenie, limbă, origine, situație socială, convingeri, credințe, opinii sau religie; [...]

14 Articolul 33 alineatele 11 și 12 din această lege prevede:

„11. Organismele de retransmisie a unor posturi de televiziune, precum și alte persoane care furnizează consumatorilor lituanieni un serviciu de difuzare prin internet a unor posturi și/sau a unor emisiuni de televiziune care compun pachete de posturi retransmise și/sau difuzate prin internet trebuie să respecte normele adoptate de [CLRT] referitoare la compunerea pachetelor și să garanteze dreptul consumatorilor la o informație imparțială, la o diversitate de opinii, de culturi și de limbi și la o protecție adecvată a minorilor împotriva efectelor nefaste ale informării publice. Pentru o perioadă de douăsprezece luni după adoptarea deciziei menționate la alineatul 12 punctul 1) al prezentului articol, posturile de televiziune la care s-au difuzat informații care intră sub incidența interdicției prevăzute la articolul 19 alineatul 1 punctul 3) din [prezenta lege] nu pot fi retransmise și/sau difuzate prin internet decât în cadrul unor pachete cu plată, caz în care este interzisă subvenționarea sau susținerea acestor

pachete sau acordarea vreunui avantaj, iar prețul lor nu poate fi mai mic decât cheltuielile efectuate de furnizorul serviciului pentru procurarea, retransmiterea și/sau difuzarea prin internet a posturilor care compun aceste pachete.

12. În cazul în care [CLRT] constată că, la un post de televiziune retransmis și/sau difuzat prin internet din state membre ale Uniunii Europene, din state ale Spațiului Economic European și din alte state europene care au ratificat [Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră] sau în transmisiile televizate ale acestui post, au fost publicate, transmise și propagate informații care intră sub incidența interdicției de difuzare prevăzute la articolul 19 alineatul 1 punctele 1), 2) și 3) din [prezenta lege]:

- 1) adoptă o decizie potrivit căreia postul în discuție nu poate fi difuzat decât în cadrul unor pachete cu plată și informează despre aceasta stațiile de emisie și celelalte persoane care furnizează consumatorilor lituanieni servicii de difuzare a posturilor și/sau a emisiunilor de televiziune prin internet;
- 2) adoptă fără întârziere măsurile prevăzute la articolul 34¹ din această lege, pentru a garanta difuzarea posturilor și/sau a emisiunilor de televiziune în conformitate cu cerințele legii [menționate].

[...]”

- 15 Articolul 34¹ alineatele 1 și 3 din Legea privind furnizarea de informații către public transpune articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/13. Articolul 34¹ alineatul 1 din această lege prevede că libera recepționare a serviciilor mass-media audiovizuale care provin în special din statele membre este garantată în Lituania. Articolul 34¹ alineatul 3 din legea menționată prevede că această libertate poate fi „suspendată temporar” în cazul în care sunt îndeplinite patru condiții, care corespund celor prevăzute la articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2010/13.
- 16 Din decizia de trimitere reiese că un pachet de bază este un ansamblu de posturi de televiziune care este compus și propus consumatorilor de o stație de emisie sau de o altă persoană care furnizează consumatorilor menționați servicii de difuzare de posturi sau de emisiuni de televiziune prin internet în schimbul plății unei sume fixe. Un pachet cu plată este un ansamblu de posturi difuzate consumatorilor în schimbul plății unui supliment care nu este inclus în prețul pachetului de programe de bază.

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 17 BMA, societate înregistrată în Regatul Unit, este titulara unei licențe acordate de Office of Communications (Oficiul pentru Comunicații, Regatul Unit) pentru difuzarea postului de televiziune NTV Mir Lituania.
- 18 CLRT a adoptat, în conformitate cu articolul 33 alineatul 11 și alineatul 12 punctul 1) din Legea privind furnizarea de informații către public, decizia din 18 mai 2016. Această decizie se întemeiază pe faptul că un program difuzat la 15 aprilie 2016 pe postul NTV Mir Lituania, intitulat „Ypatingas įvykis. Tyrimas” (Eveniment special – Anchetă), conținea informații care incitau la ură pe motiv de naționalitate, interzise în temeiul articolului 19 alineatul 1 punctul 3) din această lege.
- 19 La 22 iunie 2016, CLRT a adoptat o nouă decizie, de modificare a deciziei din 18 mai 2016. Ea a eliminat obligația de a nu difuza postul NTV Mir Lituania decât în cadrul unor pachete cu plată și a decis să deschidă o procedură având ca obiect suspendarea temporară a acestui post, în temeiul articolului 34¹ alineatul 3 din Legea privind furnizarea de informații către public. În acest cadru, ea a

notificat BMA încălcarea constatată în decizia sa din 18 mai 2016, precum și măsurile pe care intenționa să le ia în cazul în care o astfel de încălcare s-ar repeta. CLRT a notificat de asemenea Oficiului pentru Comunicații încălcarea în cauză.

- 20 În aceeași zi, BMA a formulat la Vilniaus apygardos administracinis teismas (Tribunalul Administrativ Regional din Vilnius, Lituania) o cerere având ca obiect anularea deciziei din 18 mai 2016. În acest cadru, BMA susține, printre altele, că această decizie a fost adoptată cu încălcarea articolului 3 alineatul (2) din Directiva 2010/13 și că a restricționat retransmisia unui post de televiziune care provenea dintr-un stat membru. Prin urmare, motivele care justificau această restricționare și procedura urmată pentru adoptarea acestei decizii ar fi trebuit să fie conforme cu respectiva dispoziție. Or, nu aceasta a fost situația.
- 21 În aceste condiții, Vilniaus apygardos administracinis teismas (Tribunalul Administrativ Regional din Vilnius) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva [2010/13] vizează numai cazurile în care un stat membru receptor urmărește să suspende difuzarea și/sau retransmisia de programe de televiziune sau vizează și alte măsuri luate de un stat membru receptor în vederea restricționării în alt mod a liberei recepționări și a retransmisiei serviciilor mas-media audiovizuale?

2) Considerentul (8) și articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva [2010/13] trebuie interpretate în sensul că interzic statului membru receptor, după ce acesta constată că informațiile menționate la articolul 6 din Directiva 2010/13 au fost publicate, transmise și propagate pe un post de televiziune redifuzat și/sau difuzat prin internet dintr-un stat membru al Uniunii Europene, să adopte, fără a fi îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 3 alineatul (2) din această directivă, o decizie cum este [cea] prevăzută la articolul 33 alineatul 11 și alineatul 12 punctul 1) din Legea [privind furnizarea de informații către public], și anume să impună în mod temporar reemițătorilor care își desfășoară activitatea pe teritoriul statului receptor și celorlalte persoane care furnizează servicii de difuzare a emisiunilor de televiziune prin internet să nu mai difuzeze și/sau să retransmită prin internet postul în discuție decât în cadrul unor pachete de programe supuse plății unei taxe suplimentare?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la admisibilitate

- 22 CLRT și guvernul lituanian susțin că cererea de decizie preliminară este inadmisibilă.
- 23 În primul rând, acestea arată că întrebările adresate au un caracter ipotetic. Astfel, întrucât CLRT, în aceeași zi în care BMA a sesizat instanța de trimitere, a modificat decizia din 18 mai 2016, a eliminat obligația de a nu difuza postul NTV Mir Lithuania decât în cadrul unor pachete cu plată și a inițiat o procedură de suspendare, în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2010/13, litigiul principal ar fi rămas fără obiect, iar BMA nu mai are niciun interes să solicite în instanță constatarea nelegalității acestei decizii.
- 24 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, procedura instituită la articolul 267 TFUE este un instrument de cooperare între Curte și instanțele naționale cu ajutorul căruia Curtea furnizează acestora din urmă elementele de interpretare a dreptului Uniunii care le sunt necesare pentru soluționarea litigiului asupra căruia sunt chemate să se pronunțe (a se vedea în special Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punctul 18).

- 25 Reiese de asemenea din această jurisprudență că revine doar instanței naționale sesizate cu soluționarea litigiului și care trebuie să își asume răspunderea pentru hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată competența să aprecieze, în raport cu particularitățile cauzei, atât necesitatea unei hotărâri preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și pertinenta întrebărilor pe care le adresează Curții. În consecință, în cazul în care întrebările adresate au ca obiect interpretarea unei norme de drept al Uniunii, Curtea este în principiu obligată să se pronunțe (Hotărârea din 10 decembrie 2018, Wightman și alții, C-621/18, EU:C:2018:999, punctul 26, precum și jurisprudența citată).
- 26 Rezultă că întrebările privind dreptul Uniunii beneficiază de o prezumție de pertință. Curtea poate refuza să se pronunțe asupra unei întrebări preliminare adresate de o instanță națională numai dacă este evident că interpretarea solicitată a unei norme a Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică sau atunci când Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care i-au fost adresate (Hotărârea din 10 decembrie 2018, Wightman și alții, C-621/18, EU:C:2018:999, punctul 27, precum și jurisprudența citată).
- 27 Pe de altă parte, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, justificarea trimiterii preliminare nu este formularea unor opinii consultative cu privire la probleme generale sau ipotetice, ci nevoia inerentă soluționării efective a unui litigiu (Hotărârea din 10 decembrie 2018, Wightman și alții, C-621/18, EU:C:2018:999, punctul 28, precum și jurisprudența citată).
- 28 În speță, instanța de trimitere a arătat în decizia de trimitere că, în pofida modificării deciziei din 18 mai 2016, prin care CLRT a abrogat măsurile contestate de BMA, ea va trebui să se pronunțe cu privire la aspectul dacă prin respectiva decizie CLRT a adus atingere drepturilor acestei societăți și dacă decizia menționată era legală la data adoptării sale.
- 29 În această privință, BMA susține că decizia din 18 mai 2016 a fost în vigoare între 23 mai și 27 iunie 2016 și că a produs în perioada menționată efecte prejudiciabile pentru aceasta și că prin modificarea respectivei decizii CLRT nu a recunoscut nelegalitatea ei și nici nu a eliminat efectele deja produse. BMA arată, în plus, că o constatare a nelegalității deciziei din 18 mai 2016 ar permite, printre altele, prevenirea riscului ca nelegalitatea invocată să se repete în viitor.
- 30 Rezultă, așadar, că, întrucât abrogarea de către CLRT a măsurilor contestate de BMA la data introducerii acțiunii principale nu a fost satisfăcătoare pentru aceasta, există totuși un litigiu pendinte în fața instanței de trimitere.
- 31 În aceste condiții, nu rezultă în mod vădit că litigiul principal a rămas fără obiect, astfel încât întrebările preliminare nu ar avea nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului sau ar privi o problemă ipotetică.
- 32 În al doilea rând, guvernul lituanian susține că o măsură care implică obligația de nu a difuza, pentru o perioadă de douăsprezece luni, un post de televiziune decât în cadrul unor pachete cu plată, precum cea în discuție în litigiul principal, restrânge accesibilitatea pe teritoriul național a unui astfel de post fără a suspenda totuși retransmisia unui serviciu mass-media audiovizual. Prin urmare, o astfel de măsură nu ar intra în domeniul de aplicare al articolului 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/13 și ar constitui o măsură autonomă adoptată în temeiul dreptului național, motiv pentru care o interpretare a dispozițiilor acestei directive nu ar fi necesară.
- 33 În această privință, este necesar să se constate că respectivul argument nu privește admisibilitatea cererii de decizie preliminară, ci fondul cauzei principale, mai precis face obiectul primei întrebări adresate (a se vedea prin analogie Hotărârea din 4 octombrie 1991, Society for the Protection of Unborn Children Ireland, C-159/90, EU:C:1991:378, punctul 15).

- 34 Având în vedere considerațiile care precedă, cererea de decizie preliminară trebuie considerate admisibilă.

Cu privire la fond

Observații introductive

- 35 În primul rând, trebuie să se examineze argumentația CLRT și a guvernului lituanian, potrivit căreia un post de televiziune cum este cel în discuție în litigiul principal, ale cărui programe sunt produse într-un stat tert, nu ar intra în domeniul de aplicare al Directivei 2010/13 și nu ar putea astfel beneficia de libertatea de recepționare și de retransmisie consacrată de această directivă.
- 36 Guvernul lituanian susține astfel că programele postului NTV Mir Lithuania sunt produse de o societate stabilită în Rusia, iar BMA, stabilită în Regatul Unit, se limitează să furnizeze un simplu serviciu de difuzare a acestui post pe teritoriul lituanian, fără să exercite vreo responsabilitate editorială asupra conținutului acestuia.
- 37 În această privință, este necesar să se arate că Directiva 2010/13, astfel cum reiese din cuprinsul considerentului (35) al acesteia, fixează un set de criterii practice care determină statul membru care deține jurisdicția asupra unui furnizor de servicii mass-media, raportat la furnizarea serviciilor care intră sub incidența prezentei directive.
- 38 În conformitate cu articolul 2 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2010/13, intră sub jurisdicția unui stat membru furnizorii de servicii mass-media, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (d) din această directivă, care sunt considerați ca fiind stabiliți în statul membru respectiv în conformitate cu alineatul (3) al articolului 2 menționat.
- 39 *Primo*, în ceea ce privește noțiunea de „furnizor de servicii mass-media”, aceasta este definită la articolul 1 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2010/13 ca desemnând persoana fizică sau juridică având responsabilitate editorială pentru alegerea conținutului audiovizual al serviciului mass-media audiovizual și care stabilește modul de organizare a acestuia.
- 40 Noțiunea de „responsabilitate editorială” este definită la articolul 1 alineatul (1) litera (c) din această directivă ca „exercitarea unui control efectiv asupra selecționării programelor și asupra organizării acestora fie într-o grilă cronologică, în cazul transmisiilor de televiziune, fie într-un catalog, în cazul serviciilor mass-media audiovizuale la cerere”. Exercitarea acestui control care conduce la adoptarea de decizii editoriale și faptul de a-și asuma responsabilitatea editorială care decurge din aceasta caracterizează furnizorul de servicii mass-media, definit la articolul 1 alineatul (1) litera (d) din directiva menționată.
- 41 Prin urmare, o persoană fizică sau juridică stabilită într-un stat membru își asumă responsabilitatea editorială, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2010/13, asupra programelor unui post de televiziune difuzat în cazul în care selectează și organizează într-o grilă cronologică programele acestui post. În acest caz, ea constituie, așadar, un furnizor de servicii mass-media, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (d) din această directivă.
- 42 În schimb, astfel cum reiese din cuprinsul considerentului (26) al Directivei 2010/13, definiția furnizorului de servicii mass-media exclude persoanele fizice sau juridice care doar difuzează programe pentru care responsabilitatea editorială revine unor terți.

- 43 În ceea ce privește diferenții factori de care trebuie să se țină seama în această privință, împrejurarea că persoanei în cauză i s-a eliberat o licență de către organismul de reglementare al unui stat membru, deși poate constitui un indiciu al faptului că această persoană și-a asumat responsabilitatea editorială asupra programelor postului difuzat, nu poate fi decisivă, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 40 din concluzii, în lipsa unei armonizări de către legiuitorul Uniunii, în Directiva 2010/13, a acordării licențelor sau autorizațiilor administrative pentru furnizarea de servicii mass-media audiovizuale. În plus, este necesar să se analizeze dacă persoana în cauză are competența de a decide în ultimă instanță cu privire la oferta audiovizuală în sine, ceea ce presupune că aceasta are la dispoziție suficiente resurse materiale și umane pentru a-și putea asuma o asemenea responsabilitate, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctele 43-45 din concluzii.
- 44 *Secundo*, articolul 2 alineatul (3) literele (a)-(c) din Directiva 2010/13 enumeră situațiile în care un furnizor de servicii mass-media este considerat ca fiind stabilit într-un stat membru și, prin urmare, intră în domeniul de aplicare al acestei directive.
- 45 Reiese din cuprinsul articolului 2 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2010/13 că un furnizor de servicii mass-media este considerat ca fiind stabilit într-un stat membru în cazul în care are sediul social în acest stat membru și „deciziile editoriale privind serviciul mass-media audiovizual se iau în statul membru respectiv”.
- 46 Rezultă că, pentru a stabili dacă o persoană fizică sau juridică intră în domeniul de aplicare al Directivei 2010/13, în temeiul articolului 2 alineatul (3) litera (a) din această directivă, trebuie să se verifice nu numai dacă persoana în cauză, care își asumă responsabilitatea editorială asupra serviciilor mass-media audiovizuale prestate, are sediul social într-un stat membru, ci și dacă deciziile editoriale referitoare la aceste servicii sunt luate în acest stat membru.
- 47 Deși o astfel de verificare reprezintă o chestiune de fapt a cărei apreciere este de competența instanței de trimitere, Curtea poate totuși să îi furnizeze acesteia elementele de interpretare a dreptului Uniunii care îi sunt necesare pentru soluționarea litigiului cu care este sesizată.
- 48 În scopul verificării menționate la punctul 46 din prezenta hotărâre, trebuie să se stabilească dacă deciziile editoriale referitoare la serviciile mass-media audiovizuale menționate la punctul 40 din prezenta hotărâre sunt luate în statul membru pe teritoriul căruia furnizorul de servicii mass-media are sediul social.
- 49 Trebuie să se arate în acest context că locul în care sunt luate aceste decizii editoriale privind serviciile mass-media audiovizuale este de asemenea relevant pentru aplicarea criteriilor materiale prevăzute la articolul 2 alineatul (3) literele (b) și (c) din Directiva 2010/13.
- 50 În această privință, reiese, pe de o parte, din cuprinsul primei teze a articolului 2 alineatul (3) litera (b) din Directiva 2010/13 că „în cazul în care un furnizor de servicii mass-media are sediul principal într-un stat membru, iar deciziile editoriale privind serviciul mass-media audiovizual se iau într-un alt stat membru, furnizorul se consideră ca fiind stabilit în statul membru în care își desfășoară activitatea o parte considerabilă a forței de muncă implicate în furnizarea de servicii mass-media audiovizuale”. Pe de altă parte, articolul 2 alineatul (3) litera (c) din această directivă prevede că „în cazul în care un furnizor de servicii mass-media are sediul principal într-un stat membru, dar deciziile privind serviciul mass-media audiovizual se iau într-un stat terț sau viceversa, acesta se consideră a fi stabilit în statul membru respectiv, cu condiția ca o parte considerabilă a forței de muncă implicate în furnizarea de servicii mass-media audiovizuale să își desfășoare activitatea în respectivul stat membru”.

- 51 Pe de altă parte, astfel cum reiese din modul de redactare a articolului 2 alineatul (3) litera (b) din Directiva 2010/13 și, respectiv, a articolului 2 alineatul (3) litera (c) din această directivă, locul unde se află sediul social al furnizorului de servicii mass-media, precum și locul în care își desfășoară activitatea personalul implicat în furnizarea serviciilor sale sunt de asemenea relevante pentru aplicarea acestor dispoziții.
- 52 Rezultă din analiza de la punctele 38-51 din prezenta hotărâre că asumarea unei responsabilități editoriale cu privire la serviciile mass-media audiovizuale caracterizează un furnizor al acestor servicii, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2010/13. În plus, locul în care un furnizor de servicii mass-media are sediul social și locul în care sunt luate deciziile editoriale referitoare la serviciile menționate, precum și, dacă este cazul, locul în care își desfășoară activitatea forța de muncă implicată în furnizarea aceluiași servicii, constituie criterii relevante pentru a verifica dacă acest furnizor este stabilit într-un stat membru, în temeiul articolului 2 alineatul (3) din această directivă, astfel încât serviciile pe care le furnizează să intre în domeniul de aplicare al Directivei 2010/13. În schimb, faptul că programele unui post de televiziune difuzate pe teritoriul unui stat membru pot fi produse într-o țară terță este lipsit de relevanță în acest scop.
- 53 În al doilea rând, este necesar să se examineze argumentul guvernului lituanian potrivit căruia ar trebui să se aplice reglementarea lituaniană, întrucât postul NTV Mir Lithuania este destinat exclusiv teritoriului lituanian, iar BMA s-a stabilit în alt stat membru decât Republica Lituania în scopul eludării acestei reglementări.
- 54 În această privință, este suficient să se arate că articolul 4 alineatele (2)-(5) din Directiva 2010/13 prevede o procedură specială pentru soluționarea situațiilor în care o stație de emisie aflată sub jurisdicția unui stat membru difuzează programe de televiziune care sunt adresate în întregime sau în majoritate teritoriului unui alt stat membru. Astfel, sub rezerva respectării condițiilor și a procedurii prevăzute de această dispoziție, statul membru receptor poate aplica unei astfel de stații normele sale de interes public general sau alte norme mai stricte în domeniile coordonate de această directivă.
- 55 În speță, este cert totuși că CLRT nu a urmat această procedură pentru adoptarea deciziei din 18 mai 2016.
- 56 Rezultă din cele ce precedă că nici împrejurarea că programele postului NTV Mir Lithuania pot fi produse într-o țară terță și nici, în lipsa respectării de către Republica Lituania a procedurii speciale prevăzute de Directiva 2010/13, împrejurarea că acest post, al cărui furnizor este stabilit într-un alt stat membru, este destinat exclusiv teritoriului lituanian nu acordă o derogare Republicii Lituania de la aplicarea acestei directive.

Cu privire la prima întrebare

- 57 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/13 trebuie interpretat în sensul că o măsură de ordin public adoptată de un stat membru, constând în obligația pentru furnizorii de servicii mass-media ale căror transmisii televizate sunt destinate teritoriului acestui stat membru și pentru celelalte persoane care furnizează consumatorilor statului membru menționat un serviciu de difuzare prin internet de posturi sau de emisiuni de televiziune de a nu difuza sau de a nu retransmite pe teritoriul acestui stat membru, pentru o perioadă de douăsprezece luni, un post de televiziune provenind dintr-un alt stat membru decât în cadrul unor pachete cu plată, intră sub incidența acestei dispoziții.
- 58 Răspunsul Curții la această întrebare se întemeiază pe premisa potrivit căreia BMA, vizată de măsurile în discuție în litigiul principal, ar fi un furnizor de servicii mass-media stabilit într-un alt stat membru decât Republica Lituania, și anume în Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, care intră în

domeniul de aplicare al Directivei 2010/13, în conformitate cu articolele 1 și 2 din aceasta, ceea ce revine instanței de trimitere să verifice, ținând seama de indicațiile care figurează la punctele 37-52 din prezenta hotărâre.

- 59 În schimb, în măsura în care alte persoane care furnizează consumatorilor lituanieni un serviciu de difuzare prin internet de posturi sau de emisiuni de televiziune nu au calitatea de „furnizor de servicii mass-media”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2010/13, acestea nu intră sub incidența articolului 3 alineatele (1) și (2) din această directivă.
- 60 Pe de altă parte, trebuie precizat că un furnizor de servicii mass-media stabilit în Lituania se află sub jurisdicția acestui stat membru, după cum reiese din articolul 2 din Directiva 2010/13, astfel încât articolul 3 alineatele (1) și (2) din această directivă nu ar avea vocație să se aplice acestuia.
- 61 Pentru a răspunde la prima întrebare, trebuie amintit că articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2010/13 prevede că statele membre garantează libera recepționare și nu restricționează retransmisia pe propriul teritoriu a serviciilor mass-media audiovizuale din alte state membre din motive care se încadrează în domeniile reglementate de această directivă, printre care figurează măsurile împotriva incitării la ură, prevăzute la articolul 6 din directiva menționată. În ceea ce privește transmisiile de televiziune, articolul 3 alineatul (2) din aceeași directivă permite totuși statelor membre să deroge temporar de la alineatul (1) al articolului 3 menționat, cu respectarea unui anumit număr de condiții de fond și de procedură.
- 62 Rezultă din decizia de trimitere că există un dezacord între BMA, pe de o parte, și CLRT și guvernul lituanian, pe de altă parte, cu privire la domeniul de aplicare al articolului 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/13. În timp ce BMA susține că această dispoziție vizează orice restricție impusă de statul membru receptor libertății de recepționare și de retransmisie a programelor de televiziune, restricție care trebuie înțeleasă în sensul noțiunii de restricție prevăzute la articolul 56 TFUE, CLRT și guvernul lituanian consideră că dispoziția menționată nu acoperă decât cazurile de suspendare integrală a recepției și a retransmisiei programelor de televiziune.
- 63 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, la interpretarea unei dispoziții de drept al Uniunii trebuie să se țină seama nu numai de termenii acesteia și de obiectivele pe care le urmărește, ci și de contextul său, precum și de ansamblul dispozițiilor dreptului Uniunii. Geneza unei dispoziții a dreptului Uniunii poate de asemenea să ofere elemente importante pentru interpretarea acesteia (a se vedea se vedea în special Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul și Consiliul, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punctul 50).
- 64 În ceea ce privește, în primul rând, modul de redactare a articolului 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/13, acesta nu permite în sine să se stabilească natura măsurilor vizate de această dispoziție.
- 65 În ceea ce privește, în al doilea rând, contextul în care se înscrie articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/13 și obiectivele acesteia, trebuie arătat, la fel cum a făcut domnul avocat general la punctul 59 din concluzii, că, deși respectiva directivă concretizează în domeniul serviciilor mass-media audiovizuale libera prestare a serviciilor garantată la articolul 56 TFUE, instituind, astfel cum rezultă din cuprinsul considerentului (104) al acesteia, „un spațiu fără frontiere interne” pentru aceste servicii, în același timp ia în considerare, astfel cum reiese din cuprinsul considerentului (5) al acesteia, natura atât culturală, cât și economică a acestor servicii și importanța lor pentru democrație, educație și cultură, care justifică aplicarea unor norme specifice pentru aceleași servicii.
- 66 Mai mult, din al nouălea și din al zecelea considerent ale Directivei 89/552 decurgea că restricțiile pe care legiuitorul Uniunii a urmărit să le elimine sunt cele care rezultă din neconcordanțele existente între reglementările statelor membre referitoare la desfășurarea activității de difuzare și de distribuție a programelor de televiziune. Astfel, domeniile care intră sub incidența acestei directive nu vizează

decât transmisia televizată propriu-zisă, așa cum era definită la articolul 1 litera (a) din directiva menționată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 septembrie 2011, Mesopotamia Broadcast și Roj TV, C-244/10 și C-245/10, EU:C:2011:607, punctele 31 și 32).

- 67 Rezultă din cuprinsul considerentelor (1) și (4) ale Directivei 2010/13 că aceasta codifică Directiva 89/552, luând în considerare noile tehnologii în domeniul transmisiei serviciilor mass-media audiovizuale. În consecință, domeniile reglementate de această primă directivă se referă numai la furnizarea propriu-zisă de servicii mass-media audiovizuale.
- 68 În ceea ce privește, în al treilea rând, geneza articolului 3 din Directiva 2010/13, trebuie arătat că, în versiunea sa inițială, articolul 2 alineatul (2) primul paragraf a doua teză din Directiva 89/552 menționa posibilitatea statelor membre de a „suspenda” temporar retransmisia emisiunilor de televiziune în cazul în care condițiile enumerate erau îndeplinite. Deși legiuitorul Uniunii a introdus cu ocazia modificării prin Directiva 97/36 a Directivei 89/552 un nou articolul 2a, care, la alineatul (2) primul paragraf a preluat în esență formularea inițială a articolului 2 alineatul (2) primul paragraf a doua teză din această directivă, înlocuind totuși verbul „a suspenda” cu verbul „a deroga”, nu există, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 57 din concluzii, nicio indicație în motivele Directivei 97/36 că prin această modificare legiuitorul Uniunii a intenționat să revină asupra naturii măsurilor reglementate. Dimpotrivă, al cincisprezecelea considerent al Directivei 89/552 continuă să menționeze, în pofida acestei modificări, posibilitatea statului membru receptor de a „suspenda temporar [...] retransmisia programelor de televiziune difuzate”, mențiune care figurează în prezent în considerentul (36) al Directivei 2010/13.
- 69 În plus, trebuie să se adauge că Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră, care fost elaborată în același timp cu Directiva 89/552 și la care face trimitere această directivă în al patrulea considerent, prevede la articolul 4, care conține o dispoziție similară celei de la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2010/13, că părțile la această convenție „garantează libera recepționare” și „nu se opun retransmisiei” pe teritoriul lor a serviciilor care intră în domeniul de aplicare al convenției menționate și care sunt conforme dispozițiilor acesteia.
- 70 Faptul că legiuitorul Uniunii s-a inspirat în modul de redactare a articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2010/13 din termenii care figurează la articolul 4 din Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră sugerează că termenii „libera recepționare” și „restricționează” au în contextul acestei directive un sens specific, mai restrâns decât cel al noțiunii „restricție privind libera prestare a serviciilor” prevăzută la articolul 56 TFUE.
- 71 Trebuie arătat, în acest context, că Curtea a statuat, în ceea ce privește Directiva 89/552, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/36, al cărei articol 2a alineatele (1) și (2) corespunde în esență articolului 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/13, că această primă directivă stabilea principiul recunoașterii de către statul membru receptor a funcției de control al statului membru originar cu privire la serviciile mass-media audiovizuale ale furnizorilor aflați sub jurisdicția sa (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 septembrie 2011, Mesopotamia Broadcast și Roj TV, C-244/10 și C-245/10, EU:C:2011:607, punctul 35).
- 72 În această privință, Curtea a subliniat că controlul cu privire la aplicarea legislației statului membru originar referitoare la serviciile mass-media audiovizuale și cu privire la respectarea dispozițiilor Directivei 89/552, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/36, nu revine decât statului membru din care provin aceste servicii și că statul membru receptor nu este autorizat să își exercite propriul control pentru motive legate de domenii reglementate de această directivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 septembrie 2011, Mesopotamia Broadcast și Roj TV, C-244/10 și C-245/10, EU:C:2011:607, punctul 36, precum și jurisprudența citată).

- 73 În schimb, Directiva 2010/13 nu se opune în principiu aplicării unei reglementări naționale care, în general, urmărește un obiectiv de interes general, fără a institui totuși un al doilea control cu privire la transmisiile de televiziune, care se adaugă celui pe care este obligat să îl efectueze statul membru emițător (a se vedea în acest Hotărârea din 9 iulie 1997, De Agostini și TV-Shop, C-34/95-C-36/95, EU:C:1997:344, punctul 34).
- 74 Reiese din Hotărârea din 9 iulie 1997, De Agostini și TV-Shop (C-34/95-C-36/95, EU:C:1997:344), că o măsură națională care urmărește un obiectiv de interes general și care reglementează anumite aspecte ale difuzării sau ale distribuției de servicii mass-media audiovizuale nu intră sub incidența articolului 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/13, cu excepția cazului în care aceasta instituie un al doilea control cu privire la transmisiile de televiziune, care se adaugă celui pe care este obligat să îl efectueze statul membru emițător.
- 75 Curtea a statuat, la punctul 50 din Hotărârea din 22 septembrie 2011, Mesopotamia Broadcast și Roj TV (C-244/10 și C-245/10, EU:C:2011:607), că nu intră sub incidența Directivei 89/552, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/36, reglementările unui stat membru care nu vizează în mod special difuzarea și distribuția programelor și care, în general, urmăresc un obiectiv de ordine publică, fără a restricționa totuși retransmisiile propriu-zise pe teritoriul său a serviciilor mass-media audiovizuale care provin din alte state membre.
- 76 Cu toate acestea, nu este necesar să se interpreteze punctul 50 din Hotărârea din 22 septembrie 2011, Mesopotamia Broadcast și Roj TV (C-244/10 și C-245/10, EU:C:2011:607), în sensul că o măsură națională ar constitui o restricție, în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2010/13, din moment ce normele în temeiul cărora aceasta este adoptată reglementează anumite aspecte ale difuzării sau ale distribuției serviciilor mass-media audiovizuale, precum modalitățile prin care aceste servicii sunt difuzate sau distribuite.
- 77 Nu constituie o astfel de restricție o măsură națională care, în general, urmărește un obiectiv de ordine publică și care reglementează modalitățile de distribuție a unui post de televiziune pentru consumatorii din statul membru receptor, din moment ce astfel de modalități nu împiedică retransmisia propriu-zisă a postului menționat. Astfel, o asemenea măsură nu instituie un al doilea control cu privire la transmisia postului în cauză, care se adaugă celui pe care este obligat să îl efectueze statul membru emițător.
- 78 În ceea ce privește măsura în cauză în acțiunea principală, *primo*, reiese din observațiile prezentate de CLRT și de guvernul lituanian că prin adoptarea articolului 33 alineatul 11 și alineatul 12 punctul 1) din Legea privind furnizarea de informații către public, în temeiul căruia a fost emisă decizia din 18 mai 2016, legiuitorul național intenționa să combată difuzarea activă de informații de discreditare a statului lituanian și de amenințare a calității sale de stat, având în vedere influența deosebit de importantă a televiziunii asupra formării opiniei publice, să protejeze securitatea spațiului de informare lituanian, precum și să garanteze și să mențină interesul publicului de a fi corect informat. Informațiile prevăzute de această dispoziție sunt cele vizate de interdicția prevăzută la articolul 19 din această lege, printre care figurează informații referitoare la răsturnarea prin forță a ordinii constituționale lituaniene, la incitarea la prejudicierea suveranității Republicii Lituania, a integrității sale teritoriale și a independenței sale politice, care constau în propagandă de război, care incită la război sau la ură, la ridiculizare sau la dispreț, care incită la discriminare, la violență sau la represalii fizice împotriva unui grup de persoane sau a unui membru al acestui grup, în special pe motiv de naționalitate.
- 79 În observațiile sale în fața Curții, CLRT a arătat că decizia din 18 mai 2016 a fost adoptată pentru motivul că unul dintre programele difuzate pe postul NTV Mir Lithuania conținea informații false care incitau la ostilitate și ură pe motiv de naționalitate față de țările baltice, în legătură cu colaborarea dintre lituanieni și letoni în cadrul holocaustului și cu politica internă a țărilor baltice pretins naționalistă și neonazistă, politică ce ar constitui o amenințare pentru minoritatea națională rusă care trăiește pe teritoriul acestor țări. Acest program se adresa, potrivit CLRT, în mod ținut

minorității rusofone din Lituania și viza, prin intermediul diverselor tehnici de propagandă, să influențeze în mod negativ și sugestiv opinia acestui grup social cu privire la politica internă și externă dusă de Republica Lituania, de Republica Estonia și de Republica Letonia, să accentueze diviziunile și polarizarea societății, precum și să accentueze tensiunea din regiunea Europei de Est creată de țările occidentale și rolul de victimă al Federației Ruse.

- 80 Nu reiese din dosarul aflat la dispoziția Curții că aceste afirmații au fost contestate, aspect a cărui verificare revine însă instanței de trimitere. Pe această bază, o măsură precum cea în discuție în litigiul principal trebuie să fie considerată ca urmărind, în general, un obiectiv de ordine publică.
- 81 *Secundo*, CLRT și guvernul lituanian au arătat în observațiile lor scrise că decizia din 18 mai 2016, care impune furnizorilor de servicii mass-media ale căror transmisii televizate sunt destinate teritoriului lituanian și celorlalte persoane care furnizează consumatorilor lituanieni un serviciu de difuzare prin internet sau de programe de televiziune să nu difuzeze sau să nu retransmită pe acest teritoriu, pentru o perioadă de douăsprezece luni, postul NTV Mir decât în cadrul unor pachete cu plată, reglementează numai modalitățile de distribuție a acestui post consumatorilor lituanieni. În același timp, este cert în cauza principală că decizia din 18 mai 2016 nu suspendă sau nu interzice retransmisia acestui post în sine pe teritoriul lituanian, întrucât acesta, în pofida deciziei menționate, poate să fie în continuare difuzat în mod legal pe acest teritoriu, iar consumatorii lituanieni pot întotdeauna să îl vizioneze în măsura în care subscriu la un pachet cu plată.
- 82 În consecință, o măsură precum cea în discuție în litigiul principal nu împiedică retransmisia propriu-zisă pe teritoriul statului membru receptor a programelor de televiziune de la postul de televiziune vizat de această măsură provenind dintr-un alt stat membru.
- 83 Prin urmare, o astfel de măsură nu intră sub incidența articolului 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/13.
- 84 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/13 trebuie interpretat în sensul că o măsură de ordin public adoptată de un stat membru, constând în obligația pentru furnizorii de servicii mass-media ale căror transmisii televizate sunt destinate teritoriului acestui stat membru și pentru celelalte persoane care furnizează consumatorilor din statul membru menționat un serviciu de difuzare prin internet de posturi sau de emisiuni de televiziune să nu difuzeze sau să nu retransmită pe teritoriul aceluiași stat membru, pentru o perioadă de douăsprezece luni, un post de televiziune provenind dintr-un alt stat membru decât în cadrul unor pachete cu plată, fără a împiedica totuși retransmisia propriu-zisă pe teritoriul acestui prim stat membru a programelor de televiziune ale acestui post, nu intră sub incidența acestei dispoziții.

Cu privire la a doua întrebare

- 85 Având în vedere răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 86 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale) trebuie interpretat în sensul că o măsură de ordin public adoptată de un stat membru, constând în obligația pentru furnizorii de servicii mass-media ale căror transmisii televizate sunt destinate teritoriului acestui stat membru și pentru celelalte persoane care furnizează consumatorilor din statul membru menționat un serviciu de difuzare prin internet de posturi sau de emisiuni de televiziune să nu difuzeze sau să nu retransmită pe teritoriul aceluiași stat membru, pentru o perioadă de douăsprezece luni, un post de televiziune provenind dintr-un alt stat membru decât în cadrul unor pachete cu plată, fără a împiedica totuși retransmisia propriu-zisă pe teritoriul acestui prim stat membru a programelor de televiziune ale acestui post, nu intră sub incidența acestei dispoziții.

Semnături